

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2010/2798
Karar No : 2014/144

REKABET KURUMU
Tarih : 17.07.2014
Sayı : 4079

Davacı : Uluslararası Nakliyeciler Derneği

Vekili : Av. Sinan NAİPOĞLU

Balmumcu Mah. Gazi Umur Paşa Cad. Şakir Kesebir Sok.
Balmumcu Plaza 4 No:36 D:4 Beşiktaş / İSTANBUL

Davalı : Rekabet Kurumu

Üniversiteler Mah. 1597. Cad. No:9 Bilkent / ANKARA

Vekili : Av. Nuran İNAN - Aynı adreste.

Davanın Özeti : Uluslararası Nakliyeciler Derneği(UND)'nin, dernek üyesi teşebbüsler arasında bilgi değişimine yol açan Akaryakıt Fiyat Değerleme Faktörü (AFDF) uygulamasının, sektörün mevcut konjonktürel durumu nedeniyle etki doğurmamakla beraber 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesi kapsamında fiyat rekabetini kısıtlama potansiyeli taşıdığına, Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde muafiyet almasının mümkün olmadığına ilişkin Rekabet Kurulu'nun 28.01.2010 tarih ve 10-10/94-42 sayılı kararının; AFDF uygulamasının kamuya açık bilgilerin derlenmesi yoluyla ve objektif ölçütlerle hesaplamasından ibaret olması nedeniyle rekabeti sınırlama potansiyeli taşımadığı, objektif ölçülere dayanarak elde edilen AFDF rakamının "rekabete hassas" nitelikte olmadığı, AFDF rakamlarının navlun fiyatlarını ve maliyetleri sabitlemek suretiyle veya başka şekilde piyasa belirsizliğini ve risklerini ortadan kaldırma amaç ve etkisi taşımadığı, AFDF'nin bilgi değişimi niteliğinde olsa da rekabete aykırı bilgi değişiminin söz konusu olmadığı, aksine maliyet hesaplarının işletme bilimi ilkelerine uygun olarak yapılmasını sağlamak suretiyle piyasadaki aktör sayısının rekabeti teşvik edici sayıda kalmasına da olanak sağladığı, uluslararası kara taşımacılığı sektörünün yapısal özelliği nedeniyle AFDF uygulamasının rekabeti sınırlama potansiyeli bulunmadığı, AFDF uygulamasının 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi uyarınca bireysel muafiyetten yararlanma şartlarını taşıdığı, öncelikle AFDF uygulamasının, uluslararası kara taşımacılığının pazarda ekonomik gelişme sağlamak yoluyla rekabeti teşvik ettiği, uluslararası kara taşımacıları müşterilerinin yani tüketicinin lehine bir uygulama olduğu, bu uygulama ile kara taşımacılığı pazarının önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmadığı, rekabetin zorunlu olandan fazla sınırlanmadığı ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Davacının davayı açmakta menfaati bulunmadığı, AFDF uygulamasının fiyat sinyali vermek suretiyle fiyat rekabetini etkileyebileceği, sektörün mevcut konjonktürel durumu nedeniyle etki doğurmamakla beraber 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında fiyat rekabetini kısıtlama potansiyeli taşıdığı, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde belirtilen şartları taşımadığı, dava konusu Kurul kararında hukuka aykırı bir yön bulunmadığı belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2010/2798
Karar No : 2014/144

Danıştay Tetkik Hâkimi Zühal Aysun SUNAY'ın Düşüncesi: Davanın reddine karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Mehmet KARAOĞLU'nun Düşüncesi : Dava; Uluslararası Nakliyeciler Derneği'nin (UND), dernek üyesi teşebbüsler arasında bilgi değişimine yol açan Akaryakıt Fiyat Değerleme Faktörü Uygulamasının, sektörün mevcut konjonktürel durumu nedeniyle etki doğurmamakla beraber 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesi kapsamında fiyat rekabetini kısıtlama potansiyeli taşıdığına, Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde muafiyet almasının mümkün olmadığına, bu bağlamda, UND ve üyelerine, söz konusu uygulamaya kararın tebliğinden itibaren 30 gün içinde son vermeleri, aksi takdirde 4054 sayılı Kanun çerçevesinde haklarında işlem başlatılacağı hususlarında aynı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca görüş yazısı gönderilmesine ilişkin Rekabet Kurulu'nun 28.01.2010 tarih ve 10-10/94-42 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

Davalı idarenin usule yönelik iddiaları yerinde görülmemiştir.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinin ilk fıkrasında belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmiş, ikinci fıkrasında bu hallerin neler olduğu sayılmıştır.

Kanun'un 5. maddesinin ilk fıkrasında, "Kurul, aşağıda belirtilen şartların tamamının varlığı halinde teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4 üncü madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verebilir." denildikten sonra bunun koşulları "a) Malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması,

b) Tüketicinin bundan yarar sağlaması,

c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması,

d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlandırılmaması" olarak sayılmıştır. Bu maddenin son fıkrasında da, Kurul'un birinci fıkrada gösterilen şartların gerçekleşmesi hakkında, belirli konulardaki anlaşma türlerine bir grup olarak muafiyet tanınmasını sağlayan ve bunların şartlarını gösteren tebliğler çıkarılabileceği ifade edilmiştir.

4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinde; "Kurul, ihbar, şikâyet ya da Bakanlığın talebi üzerine veya resen bu Kanunun 4, 6 ve 7" nci maddelerinin ihlal edildiğini tespit ederse ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerine bu Kanunun Dördüncü kısmında belirtilen hükümler çerçevesinde, rekabetin tesisi ve ihlalden önceki durumun korunması için yerine getirilmesi ya da kaçınılması gereken davranışları kapsayan bir kararı bildirir.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2010/2798
Karar No : 2014/144

Meşru bir menfaati olan gerçek ve tüzel kişiler şikâyetle bulunabilir.

Kurul, birinci fıkraya göre bir karar almadan önce ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerine ihlale ne şekilde son vereceklerine ilişkin görüşlerini yazılı olarak bildirir" hükmüne yer verilmiştir.

Dava dosyasında mevcut bilgi ve belgelerin incelenmesinden; karayolu taşıma sektöründe faaliyet gösteren firmaların % 90'ını temsil eden ve üyeleri ile birlikte karayolu taşımacılığı sektörünün sorunlarını ulusal ve uluslararası platformda çözüme kavuşturma amacı güden bir meslek örgütü niteliğinde bulunan davacı demek tarafından anılan sektörde taşıma maliyetlerinin % 35'ini oluşturan akaryakıt fiyatlarındaki dalgalanma ve akaryakıt fiyatlarındaki 2005-2008 döneminde meydana gelen artışlar nedeniyle, taşımacıların belirledikleri taşıma bedeline ilişkin olarak petrol fiyatının seyrine göre hesaplanan, Akaryakıt Fiyat Artışı Düzenleme Faktörü uygulamasının başlatıldığı, davacı demek tarafından yapılan hesaplama sonucu bulunan, akaryakıt fiyatlarındaki artışın, taşıma fiyatlarına yansıtılmasına dair belirlemenin tavsiye niteliğinde üyelerine bildirildiği, Rekabet Kurulu tarafın konuya ilişkin olarak yapılan ön araştırma sonucunda, söz konusu uygulamanın sektörün mevcut yapısı nedeniyle etki doğurmamakla beraber fiyat rekabetini kısıtlama potansiyeli taşıdığı gerekçesiyle dava konusu işlemin tesis edildiği anlaşılmaktadır.

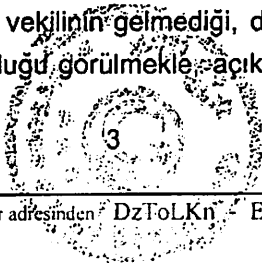
Olayda; rakip durumundaki işletmelerin birbirlerinin stratejik davranışları üzerinde öngörü sağlamalarına imkan veren ve piyasa belirsizliğini ve riskleri ortadan kaldıran ortak bilgi paylaşımı sonucunda rekabetin olumsuz etkileneceği, davacı demek tarafından hesaplama yapılırken bazı üyelerinin akaryakıt maliyetlerini üyesi konumundaki bütün teşebbüslere bildirmesinin teşebbüslere fiyat sinyali işlevi gördüğü, rakip teşebbüslere verilen fiyat artırım sinyalinin fiyat rekabetini kısıtlama potansiyeli taşıdığı, bu nedenle 4054 sayılı Kanunun 4. maddesi kapsamında bulunan anılan uygulamanın, Kanunun 5. maddesinde muafiyet için öngörülen koşulların hepsini sağlamadığı; hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanmadığı, beklenen faydadan daha fazla rekabet kısıtlamasına neden olduğu anlaşılmakta olup; bu nedenle muafiyetten yararlanma imkanı olmayan teşebbüsler arası bilgi değişimi uygulamasına son verilmesini sağlamak için ilgili teşebbüsler ve teşebbüs birliğine Kanunun 9/3. maddesi uyarınca görüş bildirmesinde ve dava konusu kararın diğer kısımlarında hukuka aykırılık saptanmamıştır.

Davacının diğer iddiaları ise dava konusu işlemi kusurlandırıcı mahiyette görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle davanın reddine karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce duruşma için taraflara önceden bildirilmiş bulunan 28.01.2014 tarihinde, davacı vekilinin gelmediği, davalı idare vekili Av. Nuran İnan'ın geldiği, Danıştay Savcısı'nın hazır olduğu görülmekle, açık duruşmaya başlandı. Gelen tarafa

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2010/2798
Karar No : 2014/144

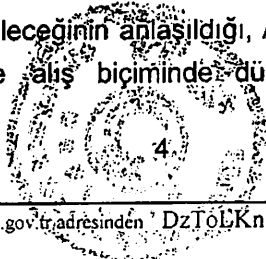
usulüne uygun olarak söz verilerek dinlendikten ve Danıştay Savcısı'nın düşüncesi alındıktan sonra gelen tarafa son kez söz verilip, duruşma tamamlandı. Dava dosyası incelenip, gereği görüldü:

Davalı idarenin usule ilişkin iddiası yerinde görülmeyerek işin esasına geçildi.

Dava, Uluslararası Nakliyeciler Derneği'nin, dernek üyesi teşebbüsler arasında bilgi değişimine yol açan AFDF uygulamasının, sektörün mevcut konjonktürel durumu nedeniyle etki doğurmamakla beraber 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında fiyat rekabetini kısıtlama potansiyeli taşıdığına, Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde muafiyet almasının mümkün olmadığına ilişkin Rekabet Kurulu'nun 28.01.2010 tarih ve 10-10/94-42 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 3. maddesinde, teşebbüslerin belirli amaçlara ulaşmak için oluşturduğu tüzel kişiliği haiz ya da tüzel kişiliği olmayan her türlü birlikler teşebbüs birliği olarak tanımlandıktan sonra, Kanun'un 4. maddesinde; belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu kuralına yer verilirken, madde içeriğinde hukuka aykırı ve yasak olan haller sayılmıştır. "Muafiyet" başlığıyla düzenlenen 5.maddesinde; "a) Malların üretim veya dağıtımını ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması, b) Tüketicinin bundan yarar sağlaması, c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması, d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların efde edilmesi için zorunlu olanlardan fazla sınırlanmaması" şartlarının tamamının varlığı halinde Kurul'un teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verebileceği, ikinci fıkrasında ise; muafiyetin belirli bir süre için verilebileceği gibi, muafiyetin verilmesinin belirli şartların ve/veya belirli yükümlülüklerin yerine getirilmesine bağlanabileceği, muafiyet kararlarının anlaşmanın ya da uyumlu eylemin yapıldığı veya teşebbüs birliği kararının alındığı yahut bir koşula bağlanmışsa koşulun yerine getirildiği tarihten itibaren geçerli olduğu, Kurul'un, birinci fıkrada gösterilen şartların gerçekleşmesi halinde, belirli konulardaki anlaşma türlerine bir grup olarak muafiyet tanınmasını sağlayan ve bunların şartlarını gösteren tebliğler çıkarabileceği kurala bağlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden; UND tarafından uygulamaya konulan AFDF uygulamasının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal niteliği taşıyıp taşımadığının re'sen araştırılması sonucunda alınan dava konusu kararda özetle; 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin lafzından rakip teşebbüsler arasındaki işbirliklerinin amaç, etki ve potansiyel unsurlarının herhangi biri bakımından rekabeti sınırlar nitelik arz etmesi halinde, Kanun'un 4. maddesi kapsamında değerlendirileceğinin anlaşıldığı, AFDF değerinin hesaplanış yöntemi ve bu tarz bilgi paylaşımlarını ele alış biçiminde dünya uygulamasında meydana gelen

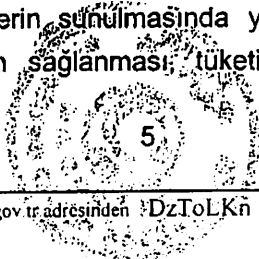

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2010/2798
Karar No : 2014/144

değişiklikler göz önüne alındığında, inceleme konusu olayın rakip teşebbüslere verilen fiyat artırım sinyali bakımından en azından fiyat rekabetini kısıtlama potansiyeli barındırdığı, bu nedenle de Kanun'un 4. maddesi kapsamında ele alınabilecek bir uygulama olduğunun değerlendirildiği, nitekim bu değerlendirmenin sektörde faaliyet gösteren ve Dernek üyesi olan bazı teşebbüslerce de dile getirildiği, Kanun'un 4. maddesi kapsamında ele alınabileceği tespiti yapılan AFDF uygulamasının aynı maddenin hükümlerinden muaf tutulabilmesi için, Kanun'un 5. maddesinin amir hükümleri doğrultusunda yapılan değerlendirme sonucunda, AFDF uygulamasının hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması şartına ilişkin olarak somut bir fayda sağlamadığı, buna ilişkin olarak teşebbüs birliği başta olmak üzere teşebbüsler tarafından dile getirilen argümanların rekabetçi bir perspektiften bakıldığında etkisiz olduğu kanaatine varıldığı, bununla bağlantılı olarak, teşebbüs birliğinin hesaplama yönteminde kullandığı bazı değerler de göz önüne alındığında sektör oyuncularına gönderilen fiyatlandırma sinyallerinin sektördeki rekabeti amaçlanan faydaların elde edilmesi için gerekli olandan daha fazla sınırlandırıldığı, bu gerekçelerle uygulamanın Kanun'un 5. maddesinde belirtilen koşulların tümünü sağlamadığı, dolayısıyla işleme muafiyet tanınmasının da imkân dâhilinde olmadığı değerlendirildiği, bu şartlarda, Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde muafiyetten yararlanamayan teşebbüsler arası bilgi değişimi uygulamasının yürürlüğüne son verilmesini teminen ilgili teşebbüsler ve teşebbüs birliğine Kanun'un "İhlale Son Verme" başlıklı 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca görüş gönderilmesi ve bu karara uyulmaması halinde Kanun çerçevesinde haklarında işlem başlatılacağına bildirilmesi gerektiği sonucuna ulaşıldığı; bu bağlamda, ilgili teşebbüs birliği olan UND ve üyelerine, söz konusu uygulamaya kararın tebliğinden itibaren 30 gün içinde son vermeleri, aksi takdirde 4054 sayılı Kanun çerçevesinde haklarında işlem başlatılacağı hususlarında aynı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca görüş oluşturulmasına karar verildiği anlaşılmaktadır.

Rekabet hukuku açısından, rakiplerin birbirlerinin stratejik davranışları üzerinde öngörü sağlamalarına imkân veren ve böylece piyasa belirsizliğini ve risklerini ortadan kaldıran bilgi paylaşımlarının sakınca doğurabilecek nitelikte olduğu açıktır. Uyuşmazlığa konu olayda da, paylaşımına konu olan bilgi, akaryakıt maliyetleri ve bu maliyetlerde sefer güzergâhlarına göre meydana gelen artışa ilişkindir. Karayolu ile uluslararası yük taşımacılığı maliyetlerinin önemli bir kalemi olan akaryakıt fiyatlarındaki artış takip eden söz konusu maliyet bilgisi paylaşımının; sektörde uygulanan fiyatların kolektif bir biçimde arttırılmasına uygun bir zemin hazırlama potansiyeli taşıyarak piyasa belirsizliğini ve risklerini ortadan kaldıran bir bilgi paylaşımı olduğu kanaatine ulaşılmıştır.

Öte yandan, Kanun'un 5. maddesinin amir hükümleri doğrultusunda, bu maddede sayılan koşulların hepsinin aynı anda sağlanması gerektiği açıktır. Anılan koşullar; malların üretim veya dağıtım ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması; tüketicinin bundan yarar sağlanması, ilgili

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2010/2798

Karar No : 2014/144

piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması, rekabetin ilk iki koşulda belirtilen amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmamasıdır. Bu çerçevede yapılan değerlendirme sonucunda, AFDF uygulamasının hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması şartına ilişkin olarak somut bir fayda sağlamadığı, ayrıca teşebbüs birliğinin sektör oyuncularına gönderilen fiyatlama sinyallerinin sektördeki rekabeti amaçlanan faydaların elde edilmesi için gerekli olandan daha fazla sınırladığı anlaşıldığından, söz konusu uygulamanın anılan maddede sayılan koşulları taşımadığı görülmektedir.

Bu durumda; davacı Demek tarafından demek üyesi teşebbüsler arasında bilgi değişimine yol açan AFDF uygulamasının, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında fiyat rekabetini kısıtlama potansiyeli taşıdığına, bahse konu uygulamanın Kanun'un 5. maddesinde öngörülen şartların tümünü taşımadığı açık olduğundan, muafiyet almasının mümkün olmadığına ilişkin dava konusu 28.01.2010 tarih ve 10-10/94-42 sayılı Rekabet Kurulu kararında hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle; davanın reddine, ayrıntısı aşağıda gösterilen toplam 157,90.-TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 3.000.-TL vekâlet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, posta gideri avansından artan tutarın kararın kesinleşmesinden sonra istemi halinde davacıya iadesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 30 (otuz) gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na temyiz yolu açık olmak üzere, 28.01.2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Nevzat	H. Neşe	Ahmet	Dr. Hasan	Hamza
ÖZGÜR	SARI	EĞERCİ	GÜL	EYİDEMİR

TEBİHİBİDİR

Yargılama Giderleri :

Başvuru Harcı : 26,25.-TL

Karar Harcı : 35,50.-TL

YD Harcı : 28,15.-TL

Posta Gideri : 68,00.-TL

Toplam :157,90.-TL